



Datum
2015-09-30
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2015-777

Yttrande

Till
Arbetsmarknadsdeparte-
mentet

Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet - Promemoria med förslag om ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända. Svar senast 28 september 2015 **Dnr A2015/1726/IU**

Kommunstyrelsen beslutade 150930 att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Det är positivt att alla kommuner ska ha ett gemensamt ansvar för mottagning av nyanlända. Med den nya lagen kommer mottagningskapaciteten att öka och leda till en snabbare etablering av nyanlända. Därför är den nya lagen ett steg i rätt riktning. Kommunstyrelsen ser dock inte att förslaget är tillräckligt för att lösa den övergripande hemlöshetsituationen hos nyanlända i Malmö, eller problemet med handel av folkbokföringsadresser. Den nya föreslagna lagen kommer att bidra till att skapa fler kommunplatser men löser inte problematiken i Malmö. Därför bör även LMA-lagen ses över.

Kommunstyrelsens bedömning är att boendeproblematiken i många fall har en tydligt negativ inverkan på möjligheten att tillgodogöra sig de insatser som kommunen är skyldig att erbjuda. Kommunstyrelsen anser att man inte bara kan se till andelen nyanlända när man bedömer vilken mottagningskapacitet en kommun har, utan att man också måste se till det totala antalet personer som har behov av kommunala insatser riktade till invandrargrupper.

Regeringens nu föreslagna höjning av schablonersättningen till kommunerna med 50 procent möjliggör för kommunerna att kunna ha en mer långsiktig planering för de nyanländas boende och etablering i samhället. Detta är dock inte tillräckligt. Det måste dessutom utarbetas ersättningsmodeller för att täcka kostnaderna för sfi, samhällsorientering och försörjningen av den stora grupp invandrare för vilken kommunerna idag inte får ersättning, till exempel vissa familjeåterföreningar.

Yttrande

Promemorian pekar på att dagens underskott av anvisningsbara platser innebär att många icke kommunplacerade väljer att flytta på egen hand och att man då gärna flyttar till kommuner där mottagandet redan är högt. Detta innebär att många kommuner har svårt att hantera såväl bosättningsfrågan som insatser kopplade till etableringen såsom svenska för invandrare (sfi) och samhällsorientering.

Mottagandet av nyanlända flyktingar i Malmö sker huvudsakligen genom att de nyanlända ordnar sitt boende på egen hand. De som inte ordnar boende på egen hand flyttar till anläggningsboende och tas emot i kommuner efter frivilliga överenskommelser mellan kommun och länsstyrelsen. Allt fler nyanlända med uppehållstillstånd blir kvar i Migrationsverkets mottagningsystem. En effektivare organisering skulle kunna öka mottagningskapaciteten och leda till en snabbare etablering för de nyanlända.

Malmö stad har idag ett högt mottagande av nyanlända som bosätter sig i kommunen. Det förekommer trångboddhet, omflyttningar, ekonomiska problem och köpta adresser, samt fördröjd integration. Många blir direkt föremål för insatser med akutboende från socialtjänsten. Med rådande bostadsbrist erbjuds familjerna tillfälliga boendelösningar såsom hotell, vandrarhem eller tillfälliga boenden runt om i Skåne. Detta är en mycket dålig och ostabil situation med tanke på barnens skolgång och de vuxnas deltagande i etableringen. Sedan många år har det funnits en problematik med hemlöshet för flyktingarna. När det gäller flyktingar från Migrationsverkets anläggningar (ABO), som nu ökar, har bostadsproblemen tilltagit.

När man väl skrivits ut från Migrationsverket kan man inte återinskrivas till anläggningsboende enligt LMA-lagen. Ytterligare ett problem är att bosättningsunderlag inte lämnas ut från Migrationsverket med hänvisning till sekretess, vilket gör det svårt med handläggningen av ärendena och inflyttningen till kommunen sker på ett oorganiserat sätt. Den nya föreslagna lagen kommer att bidra till att skapa fler kommunplatser men löser inte problematiken i Malmö. Därför bör även LMA-lagen ses över.

Det är positivt att alla kommuner ska ha ett gemensamt ansvar för mottagning av nyanlända. Med den nya lagen kommer mottagningskapaciteten att öka och leda till en snabbare etablering av nyanlända. Därför är den nya lagen ett steg i rätt riktning. Kommunstyrelsen ser dock inte att förslaget är tillräckligt för att lösa den övergripande hemlöshetssituationen hos nyanlända i Malmö, eller problemet med handel av folkbokföringsadresser.

Kommunstyrelsens bedömning är att boendeproblematiken i många fall har en tydligt negativ inverkan på möjligheten att tillgodogöra sig de insatser som kommunen är skyldig att erbjuda. Trångboddhet och ett icke välfungerande socialt liv innebär att många har svårt att koncentrera sig på och lägga den tid som krävs för studief framgång inom sfi.

Kommunstyrelsen anser det viktigt att man, som föreslås i promemorian, vid fördelning av anvisningar mellan kommuner tar hänsyn till kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek och det sammantagna mottagandet av nyanlända. Kommunstyrelsen vill i detta sammanhang också markera vikten av att man då också tar hänsyn till att många som tidigare varit kommunplacerade och bosatta på annat håll i landet efter några år väljer att flytta till kommuner som har ett stort mottagande av nyanlända. Många har trots ett antal år i landet fortfarande behov av t.ex. sfi och annan vuxenutbildning, varför kommunstyrelsen anser att man inte bara kan se till andelen nyanlända när man bedömer vilken mottagningskapacitet en kommun har, utan också måste se på det totala antalet personer som har behov av kommunala insatser riktade till invandrargruppen.

Kommunstyrelsen tycker också att det i sammanhanget är viktigt att lyfta de ekonomiska incitamenten för att fler kommuner ska öppna för flyktingmottagande. För att den föreslagna lagen ska få genomslagskraft måste de ekonomiska förutsättningarna för kommunernas flyktingmottagande förbättras. Regeringen har nu också föreslagit att schablonersättningen ska höjas med 50 procent. Tas beslut om en sådan höjning möjliggör det för kommunerna att kunna ha en mer långsiktig planering för de nyanländas boende och etablering i samhället.

Detta är dock inte tillräckligt. Det måste dessutom utarbetas ersättningsmodeller för att täcka kostnaderna för sfi, samhällsorientering och försörjningen av den stora grupp invandrare för vilken kommunerna idag inte får ersättning, till exempel vissa familjeåterföreningar. Arbetet med att ta fram ersättningsmodeller bör ske i samråd med Sveriges Kommuner och Lands-
ting.

Ordförande

Karin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Pia Kanold

I ärendet har Torbjörn Tegnhammar (M), John Roslund (M), Noria Manouchi (M) och Ewa Bertz (FP), med instämmande av Roko Kursar (FP), inkommit med ett särskilt yttrande.

I ärendet har Magnus Olsson (SD) och Anders Olin (SD), med instämmande av Jörgen Grubb (SD) och Rickard Åhman Persson (SD), inkommit med en reservation.

I ärendet har Hanna Thomé (V) inkommit med ett särskilt yttrande.

I ärendet har Katrin Stjernfeldt Jammeh (S), Andreas Schönström (S), Rose-Marie Carlsson (S), Jamal El Haj (S) och Sofia Hedén (S), med instämmande av Carina Nilsson (S), Anders Rubin (S) och Mubarik Mohamed Abdirahman (S), inkommit med ett särskilt yttrande.